

S p r a w o z d a n i e

komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Łomnicy.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu o zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Łomnicy, które uchwałą z d. 21. listopada 1890 r. przekazał Wysoki Sejm komisji gospodarstwa krajowego do załatwienia, przedstawia Wydział krajowy dalszy przebieg rokowań z c. k. Rządem o przyczynienie się skarbu państwa do kosztów regulacji Łomnicy, o czem już zamieszczoną została obszerniejsza wzmianka w ogólnem sprawozdaniu melioracyjnem Wydziału krajowego.

Jak z tego sprawozdania melioracyjnego Wysoki Sejm mógł powziąć wiadomość, Ministerstwo rolnictwa przyznało na powyższą regulację zamiast pierwotnie proponowanych 60%, zaledwie 40% zasiłku państwowego, i to nie z ogólnych funduszków państwa, lecz z dosyć szczupło dotowanego funduszu melioracyjnego.

Wskutek przedstawienia Wydziału krajowego, wniesionego przeciw temu wymiarowi zasiłku, który nie licuje nawet z postanowieniem państwowej ustawy melioracyjnej, przyznającej 50-procentowy zasiłek państwowy na regulację mniejszych rzek i potoków górskich, podnosi obecnie Ministerstwo rolnictwa subwencyą z państwowego funduszu melioracyjnego na regulację Łomnicy z 40 na 50%; lecz ustępstwo to nie odpowiada wcale ani rządowemu projektowi ustawy z r. 1885 o regulacji rzek galicyjskich, ani też przepisowi ustępu drugiego §. 1. państwowej ustawy melioracyjnej, który przy tego rodzaju ważniejszych i kosztowniejszych regulacjach przewiduje wyższy wymiar subwencji ze skarbu państwa w drodze ustawodawstwa państwowego.

Z tego też powodu Wydział krajowy postanowił obstawać dalej przy żądaniu kraju przeprowadzenia regulacji rzek karpaccich w drodze osobnych ustaw państwowych przy 60-procentowym udziale skarbu państwa w kosztach, tem więcej, że stanowisko to Wydziału krajowego zostało zaaprobowane przez komisję gospodarstwa krajowego, a nadto wzmocnione rezolucją Wysokiego Sejmu z dnia 15. listopada b. r., wzywającą Rząd, ażeby przystąpił bezzwłocznie do regulacji rzek karpaccich i zgodnie z przedłożeniem swem z r. 1885 wyjednał na ten cel 60% zasiłek państwowy.

Nie opuszczając jednak tego zasadniczego stanowiska co do regulacji innych rzek karpaccich, oraz samych robót regulacyjnych na Łomnicy, występuje Wydział krajowy przed Wysokim

Sejmem z wnioskiem na częściowe wykonanie robót koło regulacji Łomnicy, mianowicie zabudowań potoków dzikich w górnym dorzeczu Łomnicy przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego, a to z powodu, że właśnie te potoki wyrządzają wielkie szkody w średnim i dolnym biegu tej rzeki przez nanoszenie kamieni, a uspokojenie tych potoków przez odpowiednie budowle poprzeczne ułatwi przyszłe roboty regulacyjne.

Koszt tych robót, obliczony przez oddział techniczny c. k. Namiestnictwa, wynosi 150.000 zł., z czego podobnie jak w innych krajach koronnych miałby pokryć fundusz krajowy i państwowy fundusz melioracyjny po 50%, t. j. 79.000 zł. w. a., tak, iżby adiacenci, którzy bezpośrednio nie odnoszą z tych robót korzyści, byli zupełnie zwolnieni od datków konkurencyjnych. Czas budowy zaś, oraz wysokość i termin płatności corocznych rat zasiłku krajowego i państwowego miałyby być wedle wniosku Wydziału krajowego dopiero oznaczone przez Wydział krajowy i c. k. Rząd w drodze osobnego rozporządzenia wykonawczego, tak, iż zasiłek krajowy na wykonanie tych robót nie potrzebowałby być wstawionym do budżetu krajowego na r. 1891.

Badając przedłożenie Wydziału krajowego oraz sprawozdanie techniczne c. k. Namiestnictwa o regulacji Łomnicy, przysłała komisya gospodarstwa krajowego do przekonania, że zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Łomnicy należy rzeczywiście do najpilniejszych robót wodnych w kraju, i dlatego zaleca Wysokiemu Sejmowi uchwalenie projektu ustawy, mającej na celu zapewnienie wykonania tych robót na koszt państwa i kraju.

Zgadając się jednak na rzecz samą, komisya gospodarstwa krajowego nie akceptuje proponowanego przez Wydział krajowy i Ministerstwo rolnictwa rozkładu kosztów, wedle którego państwo miałyby się przyczynić tylko 50-procentowym zasiłkiem i to z funduszu melioracyjnego, lecz obstaje przy raz już postawionej i przez Rząd w r. 1885 przyjętej zasadzie, aby regulacje naszych rzek górskich przeprowadzone zostały przy pomocy 60-procentowego zasiłku państwowego, któryby był wypłaconym nie z funduszu melioracyjnego, lecz z ogólnych funduszy państwa.

W ten sposób przyczyniłby się do kosztów zabudowania potoków górskich w dorzeczu Łomnicy obliczonych na 158.000 zł.:

- a) skarb państwa 60-procentowym zasiłkiem w kwocie . . . 94.800 zł.
- b) skarb krajowy zaś 40-procentowym zasiłkiem w kwocie . . . 63.200 zł.

Pozostawiając tedy główne postanowienia ustawy w brzmieniu projektu Wydziału krajowego, komisya zmieniła odpowiednio do powyższej zasady tekst §. 3. i zaleca takowy Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia.

Komisya gospodarstwa krajowego ma tedy zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy o zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Łomnicy.

Lwów, dnia 24. listopada 1890.

Przewodniczący i sprawozdawca:

J. Tarnowski w. r.

Ustawa

z dnia o zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Łomnicy.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Łomnicy ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego zabudowania potoków górskich służyć ma projekt Namiestnictwa z roku 1886, preliminujący koszta robót na 158.000 zł. w. a.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów tych robót przyczynić się ma:

a) galicyjski fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości 40% preliminowanych kosztów;

b) skarb państwa zaś, z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia, takież bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości 60% kosztów.

§. 4.

Bliższe postanowienia co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, a w szczególności co do czasu budowy, kierownictwa budowy i wpływu Administracji państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przed-

siębiorstwa, wydane zostaną w drodze osobnego rozporządzenia, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Sposób utrzymania wykonanych robót i pokrycia kosztów konserwacji oznaczy osobna ustawa krajowa, która będzie wydana po skończeniu budowy.

§. 6.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.
